

Debrecen vrátil do provozu trolejbus Ikarus 280T. Na retro jízdy

17.11 2024 18:48, Libor Hinčica, Trolejbusy

Budoucnost trolejbusového provozu v maďarském Debrecenu je dlouhodobě skloňována, přesto se letos podařilo zajistit investici do opravy trolejbusu Ikarus 280T, jenž se na podzim objevil zpět v ulicích města v obnoveném městském lakování.

První trolejbus postavený na platformě slavného Ikarusu 280 se objevil v Debrecenu v roce 1989, kdy si místní dopravní podnik (*Debrecen Közlekedesi Zrt.*; DKV) zapůjčil na tři měsíce z Budapešti jeden z tamějších vozů (ev. č. 213) s elektrickou výzbrojí z produkce GANZu (typ 280.94, případně též 280.94T). Článkový trolejbus v podmínkách Debrecenu zaujal, pořízení takových vozidel ale naráželo na nedostatek finančních prostředků. Proto bylo rozhodnuto vyzkoušet cestu zástavby starší elektrické výzbroje z vyřazených trolejbusů ZiU-9 (resp. ZiU-682) sovětské provenience.

Trolejbus Ikarus 280.T9.90 projíždí přes křižovatku v centru města, kde trolejbusová trať kříží trasu tramvajových linek od nádraží. V pozadí dominuje snímku budova největšího protestanského kostela v Maďarsku (Velký reformovaný kostel) jehož stavba byla po necelých dvaceti letech dokončena v roce 1824. (zdroj: DKV)

Jako první byl pro přestavbu, na níž významně participovala společnost *OBUS Elektrik Innovations Szolgáltató Kft.*, použit nepotřebný prototyp trolejbusu Ikarus 280.T6/1, jenž byl vyroben již v roce 1980. Jeho zamýšleným působištěm měl být turecký İzmir, který ale nakonec nové trolejbusy nepořídil. Prototyp v turecké konfiguraci se sice v Anatolii mihl, zkoušky však proběhly nikoli v İzmiru, nýbrž v Ankaře. Ani zde se ovšem nepodařilo s vozidlem zaujmout natolik, že by se město odhodlalo k nákupu Ikarusů a trolejbusový provoz v Ankaře byl jen o pár let později – přesněji v roce 1986 – zrušen (İzmir ji následoval v roce 1992). Nepotřebné vozidlo již bez elektrické výzbroje získala výše zmíněná firma *OBUS Elektrik Innovations Szolgáltató Kft*. (dále jen OBUS Kft.) v roce 1990, která pak do něj instalovala elektrickou výzbroj z trolejbusu ZiU-9 ev. č. 9-310 poškozeného požárem. Hotový výrobek byl označen ev. č. 400 a zařazen do provozu v březnu 1991. V provozu se vůz, jenž měl řadu atypických prvků, udržel osm let a k jeho sešrotování mělo dojít na konci ledna roku 2000.

Další trolejbusy Ikarus 280T, které vznikly po prototypu ev. č. 400, byly postaveny za využití zcela nových vozových skříní. V elektrické části se nadále použily prvky z výzbrojí vozů ZiU-9, problémové komponenty odhalené jízdními testy prototypu byly nicméně nahrazeny novými díly. Výsledkem byla čtveřice vozů ev. č. 401–404 s typovým označením Ikarus 280.T9.90, z nichž montáž dvou proběhla v Budapešti a zbylých dvou přímo v Debrecenu. První dva vozy byly uvedeny do provozu dne 11. 9. 1991, další o měsíc později – 18. 10. 1991.

V rámci oslav výročí MHD se trolejbus Ikarus 280.T9.90 setkal také se zapůjčeným historickým autobusem Ikarus 280.33 od Volánbuszu, jenž byl, jak napovídá obnovaná původní „výzdoba“, dvousettisícím autobusem značky Ikarus, který opustil výrobní linku. Stalo se tak v roce 1993. (zdroj: DKV)

Trolejbusy byly nasazovány do provozu na linky čísel 2 a 3 a během své služby se dočkaly řady úprav, včetně náhrady trakčních motorů (původní o výkonu 110 kW byly nahrazeny mírně silnějšími o výkonu 115 kW). Po roce 2000 se v souvislosti s novou image dopravce DKV podrobovaly trolejbusy i změně lakování do městských barev, jež našincům evokují původní schéma ostravského Dopravního podniku. Nového kabátu se dočkaly tři ze čtyř provozních Ikarusů 280T, v původním červeno-krémovém laku dojezdil jen vůz ev. č. 404, jenž byl také jako první ze „sériových“ vozů v únoru 2017 odstaven. Po něm v prosinci 2019 následoval trolejbus ev. č. 403 a v červnu 2022 byl oficiálně vyřazen i vůz ev. č. 401. Poslední přeživší „čtyřistadvojka“ byla oficiálně ponechávána jako provozní rezerva, pasažéry už ale nevozila.

Dopravní podnik se v letošním roce rozhodl, že nechá trolejbus podrobit většímu stupni opravy spojené i s výměnou oplechování a novým lakováním s tím, že trolejbus bude sloužit primárně pro nostalgické jízdy. Během podzimu stihl absolvovat prozatím tři takové služby pokaždé spojené s velkým zájmem fanoušků dopravy, kteří se do města sjížděli doslova z celého Maďarska (ale i ze zahraničí). Debrecen tak získal de facto svůj první historický vůz, byť jej tak přímo neoznačuje. Fanoušci trolejbusů se přitom možná dočkají i dalšího přírůstku – DKV publikoval na svém facebooku koncem října i fotografii trolejbusu ZiU-9 odstaveného v hale údržby.

Url: Debrecen vrátil do provozu trolejbus Ikarus 280T. Na retro jízdy